ROK II. Nr. 3—4 (7/8) Bytom — Marze

WIADOMOŚCI RYNKU METALOWEGO

ORGAN CENTRALI HANDLOWEJ PRZEMYSŁU METALOWEGO

W pierwszym okresie odbudowy gospodarczej kraju, głównym zadaniem było uruchomienie produkcji bez oglądania się na formy organizacyjne, sprawy finansowe, oraz najwłaściwszą dystrybucję wyprodukowanych dóbr.

Po okresie uruchomienia produkcji i w miarę jej wzrostu odsłaniały się z całą wyrazistością problemy stworzenia właściwych ram organizacyjnych i finansowych dla procesów produkcji oraz kwestia właściwego rozprowadzenia wyprodukowanych towarów po całym kraju. 3-letni plan gospodarczy, obejmujący całokształt naszej gospodarki, zawiera już zasadę ścisłego powiązania zagadnień organizacji produkcji, finansów i handlu. Wytyczne dla tego ostatniego zawarte są w tezie XIX. Planu Gospodarczego.

Zgodnie z wytycznymi 3-letniego planu odnośnie ujednolicenia form i zasad działania dystrybucji handlu w granicach odrębności branżowych, oraz na podstawie uchwały Rady Ministrów powołana została do życia Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego, która działalnością swą obejmuje całokształt spraw dystrybucyjno-handlowych dla całego przemysłu metalowego.

Powstanie Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego i realizacja konkretnego jej programu, opartego na wytycznych planu 3-letniego i konsultowanego z władzami nadrzędnymi, przynieść powinno szereg pożądanych efektów, zarówno w zakresie usprawnienia działalności dystrybucyjno-handlowej na wszystkich szczeblach, jak również uzyskania oszczędności w środkach finansowych i najbardziej fachowym elemencie ludzkim.

Zwiększony strumień dóbr w okresie najbliższego 3-lecia spełni swe zadania gospodarcze i społeczne wtedy, jeśli dotrze we właściwym czasie i do właściwych miejsc w sposób najprostszy i najsprawiedliwszy, w innym bowiem wypadku efekt wysiłku całego społeczeństwa zostanie w znacznym stopniu osłabiony. Stąd waga i znaczenie zagadnień dystrybucyjno-handlowych od pierwszego już okresu realizacji planu.

Mgr. St. Bagiński.

C. H. P. M.

W gospodarce, w której Państwo jest posiadaczem decydującej większości urządzeń produkcyjnych, problem dystrybucji jest zagadnieniem bardzo doniosłym, wymagającym wielkiego wysiłku koncepcyjnego i organizacyjnego. To też zadania, jakie ma realizować Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego organizując zbyt jego przemysłu, produkującego podstawowe artykuły inwestycyjne o bardzo szerokim asortymencie, mają charakter obszerny i skomplikowany.

Wielka różnorodność wyrobów przemysłu metalowego, oraz ewolucyjny charakter narastania dotychczasowej aparatury zbytu w postaci central zbytu — obejmujących na ogół wyroby masowe, oraz wydziałów sprzedaży przy t. zw. zjednoczeniach samodzielnie sprzedających, a obejmujących produkcję i zbyt wyrobów seryjnych i indywidualnych, wytworzyły daleko idącą rozmaitość metod pracy poszczególnych instytucji zbytu w omawianym przemyśle. Rozmaitość ta, wykraczając po za uzasadnienie koniecznością branżową, tworzyła poważne trudności dla realizacji zamierzeń władz nadrzędnych. To dość daleko idące rozdrobnienie aparatury zbytu w przemyśle metalowym **powodowało również zjawisko dublowania się tej aparatury,** występujące jaskrawo na szczeblu sprzedaży hurtowej.

To też jako naczelne zadanie dla Centrali Han-

dlowej Przemysłu Metalowego wysuwa się konieczność racjonalnego ujęcia organizacyjnego aparatury zbytu tego przemysłu. Wspomniana wyżej daleko idąca różnorodność tego przemysłu wyklucza ujęcie całej operatywnej działalności handlowej w jedno biuro sprzedaży. Przyjmujemy więc jako rozwiązanie strukturalne istnienie szeregu biur branżowych, które w myśl dyrektyw Centrali Handlowej będą przeprowadzać swą działalność sprzedaży. W obecnym stadium organizacyjnym tworzymy następujące biura sprzedaży:

1) Biuro Sprzedaży Śrub i Nitów, Okuć Budowl. i Części Kutych, Bytom
2) „ „ Wyrobów Blaszanych, Bytom
3) „ „ Drutu, Gwoździ i Czarnych Narzędzi, Bytom
4) „ „ Maszyn Rolniczych, Łódź
5) „ „ Odlewów, Warszawa
6) „ „ Mebli Stalowych, Bytom
7) „ „ Przemysłu Maszynowego, Gliwice
8) „ „ Przem. Kotlarskiego, Kraków
9) „ „ Taboru Kolejowego, Poznań
10) „ „ Przem. Motoryzacyjnego, Warszawa
11) „ „ Narzędzi Tnących, Pruszków
12) „ „ Przem. Obrabiarkowego, Pruszków
13) „ „ Maszyn Włókienniczych, Łódź
14) „ „ Sprzętu Precyz. — Optycznego, Łódź.

Oczywiście, że w miarę uzasadnionych racji gospodarczych mogą być dokonane w stosunku do niektórych biur sprzedaży procesy komasacyjne.

Celem uporządkowania sprzedaży hurtowej wyrobami przemysłu metalowego, została przez Centralę Handlową powołana specjalna komisja, która w konsultacji z Departamentem Obrotu Towarowego Ministerstwa Przemysłu po kilkutygodniowych szczegółowych pracach, opracowała projekt komasacji składów własnych dotychczasowych Central Zbytu Przemysłu Metalowego, podporządkowując je specjalnemu wydziałowi w Centrali Handlowej. Projekt ten uzyskał już aprobatę Ministerstwa Przemysłu i jest w trakcie realizacji.

Następnym zagadnieniem, posiadającym kapitalne znaczenie jest problem finansowy, **przy czym centrale interesuje w pierwszym rzędzie zagadnienie środków obrotowych.** Kapitałów obrotowych przemysł metalowy, mocno zniszczony przez działania wojenne, nie otrzymał, zaś zbywając głównie artykuły inwestycyjne, a więc takie, których cena ze względu na ogólne racje gospodarcze nie mogła być wygórowana, nie mógł wytworzyć tych kapitałów, w drodze normalnej działalności handlowej.

Ten stan rzeczy zmusił poszczególne zakłady, centrale zbytu i zjednoczenia do poszukiwania wyjścia w drodze indywidualnych wysiłków, co nie tylko wprowadziło chaos w dziedzinie uporządkowania kredytów obrotowych, ale również nie dało możliwości do harmonijnej i planowej pracy produkcji. Nic więc dziwnego, że już w pierwszym organizacyjnym okresie Centrali Handlowej na zagadnienia finansowe został skierowany duży wysiłek i problem ten jest obecnie w trakcie daleko idących rozpracowań. Z zagadnieniami kredytów **wiążą się w pierwszym rzędzie uporządkowania i ujednolicenia zasad księgowości, oraz sprawy podatkowe.** Prace nad tymi zagadnieniami zostały również już zapoczątkowane.

Następnym doniosłym zagadnieniem jest sprawa planowania.

Racjonalny plan produkcji musi być oparty o możliwości zbytu. To też konieczność zorganizowania planowania zbytu, opartego o analizę rynku i skonfrontowania tych potrzeb rynku z możliwościami produkcji, wymaga przeprowadzenia poważnych prac organizacyjnych i instruktywnych.

W związku z powyższym została wydana przez Centralę Handlową specjalna instrukcja, oraz zorganizowano krótkotrwały kurs dla „planowników" poszczególnych biur sprzedaży.

Struktura naszej gospodarki wymaga odpowiednio prowadzonej na każdym szczeblu działalności polityki handlowej. W ramach wytycznych nakreślonych przez Dep. Obrotu Towarowego, Centrala Handlowa musi prowadzić politykę handlową, dbając o rozprowadzenie masy towarowej po obszarze całego kraju, utrzymania należytego poziomu cen, wysuwania pod adresem Departamentu Obrotu Towarowego sugestii, wynikających ze znajomości sytuacji rynkowej swojej branży itp. Konieczność jak najbardziej oszczędnej gospodarki w zakresie surowców, wysiłku ludzi i maszyn wymaga ograniczenia ilości typów szeregu artykułów (wyroby śrubowe, maszyny rolnicze itp.), **oraz czuwania nad jakością wyprodukowanych wyrobów.** Prace w tym kierunku zostały również przez Centralę Handlową już zapoczątkowane.

Wreszcie konieczność opracowania katalogów instrukcji i innych wydawnictw, oraz otrzymanie jak najściślejszego kontaktu z rynkiem przez obopólne informowanie się, **wymaga specjalnej akcji wydawniczej,** którą Centrala Handlowa już uplanowała, a Ministerstwo Przemysłu zaaprobowało. i która jest w trakcie realizacji w postaci szeregu wydawnictw sporadycznych, jak też w miesięczniku „Wiadomości Rynku Metalowego".

Doniosłym również zagadnieniem jest **szkolenie pracowników administracyjno-handlowych.** Doświadczalny kurs tego rodzaju jest już na terenie Bytomia wprowadzony. Z dokształceniem personelu pracowniczego wiąże się zagadnienie usprawnienia biurowości itp.

Odrębną kwestię stanowi handel zagraniczny wyrobami przemysłu metalowego. Do niedawna problem ten leżał w kompetencji 2-ch resortów ministerialnych. Po dokonanym przekształceniu Ministerstwa Przemysłu, w Ministerstwo Przemysłu i Handlu rozwiązanie organizacyjne tego zagadnienia będzie niewątpliwie łatwiejsze. Centrala Handlowa ma już opracowane swoje sugestie w tym kierunku i w niedługim czasie przedłoży je Ministerstwu.

Wypunktowany powyżej zakres zadań Centrali Handlowej wymaga odpowiedniej struktury organizacyjnej samej Centrali, oraz doboru odpowiedniego zespołu ludzkiego. **Charakter pracy koncepcyjnej, instruktorskiej i kontrolującej,** a nie operatywnej **wymaga stworzenia kilku paru-osobowych wydziałów,** rozpracowujących poszczególne zagadnienia.

W związku z powyższym zostały w Centrali Handlowej zaprojektowane następujące wydziały:

Wydział Organizacji i Kontroli,
Wydział Polityki Handlowej,
Wydział Planowania i Statystyki,
Wydział Branżowy,
Wydział Handlu Zagranicznego,
Wydział Składów Własnych,
Wydział Finansowy,
Wydział Księgowości,
Wydział Prasowo-Informacyjny,
Wydział Ogólny,
Referat Prawny.

Mimo przejęcia szeregu funkcji zarówno od Centralnego Zarządu Przemysłu Metalowego, jak i od poszczególnych biur sprzedaży, Centrala Handlowa nie będzie dążyć do nadmiernej rozbudowy swego aparatu i niewątpliwie per saldo zostaną poczynione, prócz efektywnych wyników pracy, pewne oszczędności w zakresie personelu ludzkiego.

Kończąc należy podkreślić, że w pracy własnej jak też podległej jej aparatury zbytu Centrala Handlowa będzie w sposób zdecydowany przeciwstawiać się jakimkolwiek tendencjom biurokratycznym, dążąc do najsprawniejszej obsługi potrzeb odbiorców.

Mgr. M. Blachowski.

Organizacja aparatu zbytu dla masowych artykułów przemysłu metalowego

Dystrybucją i handlem tymi artykułami zajmują się na szczeblu górnym Centrale (Biura Sprzedaży) Przemysłu Metalowego, na szczeblu hurtowym instytucje handlu państwowego, spółdzielczego, oraz prywatnego, na szczeblu zaś detalicznym zasadniczo składy prywatne i spółdzielcze. Sytuacja na każdym szczeblu z punktu widzenia racjonalnej organizacji sieci terenowej nie może być uważana obecnie za zadawalniającą z uwagi na istnienie szeregu rozbieżności w metodach ich działania, niepotrzebne prowadzenie działalności handlowej na tym samym terenie i w tych samych artykułach przez szereg instytucji, oraz brak jednolitych koncepcji w dziedzinie organizacyjnej i polityki dystrybucyjno-handlowej. Stan taki, który jest naturalnym wynikiem pierwszego okresu organizacyjnego, winien ulec obecnie w obliczu realizacji 3-letniego Planu Gospodarczego i w miarę krystalizowania się form organizacyjnych zmianie, uwzględniając zasadnicze przeobrażanie, jakie w gospodarce tej na odcinku handlowym zaszły a mianowicie:

1) włączenie dystrybucji i handlu w ramy gospodarki planowej;
2) kontyngentowanie sprzedaży wielu podstawowych artykułów przemysłu metalowego w miejsce poprzedniej wolnej sprzedaży na zasadach konkurencyjnych;
3) powstanie centralnych państwowych instytucji rozdzielczo-handlowych (Central Zbytu), oraz sieci placówek hurtowych instytucji handlu państwowego, przy równoczesnym istnieniu sektorów spółdzielczego i prywatnego.

Rozpatrując na tle powyższych zmian, istniejący aparat dystrybucyjno-handlowy dla artykułów masowych rzuca się w oczy znaczne zróżniczkowanie sprzedaży przez 6 central zbytu, oraz nieokreślony ściśle charakter bezpośredniej operatywnej działalności tych instytucji. Charakter ten określić można jako mieszany, rozdzielczo-handowy, przy czym w części handlowej sprzedaż sięga nieraz aż do małych partii towarów. Szczebel hurtowy charakteryzuje się znaczną ilością placówek wszystkich sektorów, przy czym najbardziej zwarte formy organizacyjne wykazuje spółdzielczość. Na odcinku państwowym działa 6 instytucji handlowych, posiadających swoje placówki terenowe, niezależnie od własnych składów poszczególnych Central (Biura Sprzedaży). Składy te i placówki instytucji państwowych znajdują się przeważnie w tych samych miejscowościach. Cała ta sieć terenowa powstawała w pierwszym okresie organizacyjnym nie w drodze planowego współdziałania wszystkich Central Zbytu, czy zarządów instytucji państwowych, lecz pod kątem dawnych tradycji kupieckich, przejmowania placówek opuszczonych i poniemieckich, czy zgoła w sposób przypadkowy szczególnie na Ziemiach Odzyskanych. W wyniku tego zarysowuje się widocznie linia podziału między terenami na wschód od Wisły a terenami na zachód, przy czym pierwsze pozbawione są dostatecznej ilości placówek handlowych, szczególnie państwowych i spółdzielczych, podczas gdy w Polsce na zachód od Wisły nastąpiło zgęszczenie tego rodzaju placówek, działających wskutek braków towarów i wyczerpaniu się zapasów poniemieckich z coraz mniejszą rentownością. Trudności w zaopatrzeniu, niepotrzebnie zgęszczonej sieci placówek hurtowych powoduje niezależnie od spadku rentowności intencje spekulacyjne, zwłaszcza wśród kupiectwa niezorganizowanego.

Handel na szczeblu detalicznym w rejonie działania placówek hurtowych nie jest również należycie zorganizowany. Wobec braku jednolitości dyspozycyjnej w poszczególnych rejonach, oraz braku porozumienia między placówkami hurtowymi poszczególnych sektorów, odsprzedawcy detaliczni zaopatrują się w kilku źródłach, pozbawiając innych odsprzedawców detalicznych, szczególnie na dalszej prowincji możliwości zaopatrzenia się. — Wskutek tego artykuły masowe przmysłu metalowego w szeregu okręgach nie docierają dostatecznie w teren, powodując trudności zaopatrzeniowe i i wahania cen.

Na tle tej ogólnie zarysowanej sytuacji przed przemysłem metalowym stoi zadanie pewnej reorganizacji sieci terenowej z wykorzystaniem dotychczasowego dorobku. W wyniku prac Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego na tym odcinku winna powstać organizacja sprzedaży, zdolna do opanowania rynku, planowego i rejonowego zaopatrzenia ośrodków lokalnych, ustalania oraz kontrolowania cen, jak również ustalająca możliwie najprostszą drogę obiegu towaru od produkcji do bezpośredniego odbiorcy. Aby wszystkie te wa-

runki zostały spełnione, Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego rozwiązać musi następujące kwestie:

1) Wyraźne określenie roli Central Zbytu (Biur Branżowych) w stosunku do rynku i do produkcji;
2) koordynacja działalności instytucji sektora państwowego przez procesy komasacyjne, oraz stworzenie sieci własnych składów całkowicie podległych C. H. P. M.;
3) ustalenie wyraźnych metod współpracy hurtu z Centralami (Biurami Branżowymi), oraz stosunku wzajemnego wszystkich sektorów;
4) planowe rozmieszczenie sieci hurtowej w poszczególnych rejonach;
5) stworzenie sieci odsprzedawców detalicznych planowo rozmieszczonych i zaopatrywanych;
6) stworzenie lub rozbudowa podstaw finansowych dla działalności aparatu dystrybucyjno-handlowego.

Wypełnienie powyższych postulatów da w wyniku ostatecznym aparat, który będzie w ręku władz państwowych jednolitym, zdyscyplinowanym i zorganizowanym instrumentem polityki gospodarczej.

Jerzy Lindner

Trudności finansowe przemysłu metalowego

Coraz częściej dają się słyszeć głosy o trudnościach finansowych, w jakich się znajduje przemysł metalowo przetwórczy. Omawiając te sprawy na terenie poszczególnych zjednoczeń lub zakładów, stwierdzić niestety musimy, że trudności te stale wzrastają, a w niektórych gałęziach tego różnorodnego przemysłu przybierają rozmiary wręcz zatrważające. Ażeby dobrze zrozumieć dzisiejszy stan finansowy zakładów, podległych Centralnemu Zarządowi Przemysłu Metalowego, **musimy zastanowić się, skąd trudności te powstały i jaki jest ich charakter?** Kłopoty finansowe w przemyśle metalowym, tak zresztą jak i w wielu innych przemysłach, datują się od chwili ustania działań wojennych i nigdy, w przeciągu dwóch ostatnich lat nie były czynione próby radykalnego ich usunięcia.

Oczywiście głównym źródłem początkowych trudności były skutki działań wojennych: zniszczone zakłady, wywiezione urządzenia mabryczne, brak zapasów surowcowych. Nie wszystkie jednak zakłady znalazły się w sytuacji identycznej, były takie, w których pozostała pewna ilość remanentów poniemieckich i upłynnianie tych pozostałości umożliwiło zdobycie środków obrotowych na przeprowadzenie niezbędnych, niewielkich inwestycji i uruchomienie, chociażby skromnej produkcji. W dużo gorszej sytuacji znalazły się te zakłady, które wobec braku jakichkolwiek pozostałości, musiały walczyć z trudnościami finansowymi od pierwszej chwili. O większych dotacjach na uruchomienie produkcji nie było mowy. Uzyskiwane kredyty miały wówczas raczej charakter zasiłków, pozwalających na zaspokojenie najniezbędniejszych potrzeb, przeważnie natury gospodarczej. Uruchomienie produkcji, czasem nawet ubocznej, w stosunku do zasadniczej produkcji zakładu, zależało w wielkiej mierze od umiejętności i inwencji kierowników zakładów na polu gospodarki finansowej. W tym okresie niemal każdy zakład rozwijał samodzielną politykę finansową, pokonywał trudności i radził sobie jak umiał, a przyznać trzeba, że niejeden kierownik zakładu wykazał duże zdolności gospodarcze. Dzięki tej inwencji i gospodarce powstawały z biegiem czasu nieduże kapitały obrotowe, przy pomocy których przeprowadzono drobne inwestycje i finansowano produkcję.

W miarę jednak rozwoju produkcji, który oczywiście wymaga zwiększenia środków obrotowych, powstawały nowe trudności. Kończyły się remanenty poniemieckie, które pozwalały na stały dopływ kapitału. Wzrastała produkcja, która pochłaniała coraz większy odsetek płynnych środków. Zaliczkowanie zamówień surowca unieruchamiało na dłuższe okresy czasu część wygospodarowanych środków. Konieczność spłaty tak lekko zaciąganych w pierwszym okresie kredytów. Oczywiście trudności te były i są różne w poszczególnych zakładach w zależności przede wszystkim od cyklu produkcyjnego w danej gałęzi przemysłu: zakłady o długim cyklu produkcyjnym mają z reguły większe trudności, gdyż ich kapitał obrotowy jest unieruchamiany stopniowo i na dłuższy okres czasu. Analogiczne trudności mają zakłady o krótkim cyklu produkcyjnym, których wytwory mają zbyt sezonowy: w okresie t. zw. „martwego sezonu“, produkcja odbywa się na skład. Poważną dodatkową trudnością była rewaloryzacja zaliczek, postanowiona okólnikiem Ministerstwa Przemysłu z drugiej połowy ubiegłego roku, która była szczególnie uciążliwa dla zakładów o długim cyklu produkcyjnym. Zakłady te, broniąc się przed niczym nieuzasadnionymi stratami z powodu ewentualnych zwyżek cen, które miały miejsce tak na wolnym rynku, jak i w odniesieniu do wytworów przemysłu państwowego oraz robocizny, wstrzymały się od przyjmowania zaliczek ponad pewien minimalny procent sumy zamówienia. **Wysychało w ten sposób jedno ze źródeł, z którego płynęły poprzednio dodatkowo środki obrotowe, niezbędne do finansowania bieżącej produkcji.**

Jedną z przyczyn poważnego zmniejszenia się płynnych środków obrotowych przemysłu metalowego **jest zamrożenie poważnego odsetka wygospodarowanych już kapitałów u wielkich odbiorców tego przemysłu,** jakimi są np. Ministerstwo Komunikacji, oraz Okręgowe Dyrekcje Kolejowe. Uzyskanie zaległych należności napotyka u tych odbiorców na bardzo poważne trudności, natomiast produkcja bieżąca, ze względu na konieczność dostaw, nie może być przerwana. Jest to bardzo poważna bolączka.

Obok trudności, które naszkicowaliśmy, **bardzo ujemnie na kapitały obrotowe oddziaływały inwe-**

stycje. Jak wiadomo, całkowite rozgraniczenie pomiędzy kapitałami na inwestycje, a środkami na finansowanie produkcji nastąpiło w okresie późniejszym. Początkowo przeprowadzano inwestycje, czerpiąc potrzebne środki z bieżących funduszów z zamiarem późniejszego ich refundowania. Otóż przyznawane kredyty inwestycyjne były przeważnie niższe od przewidywanych. Było to powodem zamrażania części wygospodarowanych, lub posiadanych środków obrotowych w inwestycjach, gdzie tkwić one jeszcze będą przez dłuższy czas. Nie wchodząc w analizę, czy inwestycje te były słuszne, stwierdzić jedynie możemy, że pochłonęły one część tej substancji, która służyć miała na cele bieżącej produkcji.

Niezależnie od wysokości przyznawanych kredytów inwestycyjnych były one jeszcze dodatkowym źródłem zaburzeń w gospodarce skromnymi zasobami środków obrotowych przedsiębiorstw. Otóż kredyty te są udzielane z reguły z dużym opóźnieniem i dyrekcje zjednoczeń lub zakładów, pomimo istniejących w tym względzie zakazów, **decydują się na chwilowe pokrywanie wydatków inwestycyjnych środkami obrotowymi**, motywując swe postępowanie, w zasadzie słuszne, narażaniem zakładów na poważne straty w wypadku przerywania robót inwestycyjnych w toku. Późniejsze refundowanie użytych w tym celu kapitałów napotyka na różne trudności natury formalnej i powoduje zaburzenia, których dałoby się uniknąć, gdyby bank dostarczał na czas przyznane kredyty inwestycyjne. Z uzyskanych, a pocieszających ostatnio informacji wynika, że w najbliższym kwartale nastąpi na tym odcinku poprawa i że bank, który nie mógł otwierać kredytów na czas z powodu nieotrzymania odpowiednich rozdzielników — będzie je otrzymywał w odpowiednim terminie.

Oto przedstawiliśmy pokrótce główne przyczyny niedomagań finansowych przemysłu metalowego: dadzą się one właściwie streścić w trzech słowach — **brak kapitałów obrotowych.** A brak ten odbija się bardzo ujemnie na możliwościach produkcyjnych. W wielu wypadkach zdolność produkcyjna zakładów nie jest całkowicie wykorzystana. Dotyczy to szczególnie tej gałęzi przemysłu, która mogłaby produkować na eksport, a której produkcja nie rozwija się jedynie ze względu na brak środków finansowych. W następnym artykule postaramy się poświęcić temu zagadnieniu więcej miejsca.

Jak nam wiadomo, przemysł metalowy przetwórczy będzie w niedługim czasie (jeszcze w ciągu bieżącego roku) finansowany pod plan przez Narodowy Bank Polski. Zanim jednak to nastąpi, należy już dziś wejść na drogę sanacji finansów w tym przemyśle. Zadłużenia zakładów z tytułu nieopłacania składek na rzecz Ubezpieczalni Społecznej, nieprzelewanie należnych sum na Fundusze Amortyzacyjny, Inwestycyjny, Aprowizacyjny, oraz cały szereg innych zaległości, np. u dostawców, sięga już poważnych sum i stale wzrasta.

Z drugiej zaś strony zakłady coraz częściej ubiegają się do kredytów o charakterze grzecznościowym, prolongują weksle, których nie mogą wykupić w terminie płatności i których nie wykupują w następnym terminie płatności, zaciągają wszelkiego rodzaju możliwe pożyczki, obciążając tymi wszystkiemi zabiegami z tytułu opłat bankowych i tak już wysokie koszty własne.

Cała ta sytuacja na odcinku finansowym nie sprzyja rozwojowi przemysłu metalowego, który szczególnie w okresie odbudowy jest powołany do odegrania bardzo ważnej roli. **Dalsze zwlekanie z przyjściem z pomocą temu przemysłowi naraża silnie nasz plan odbudowy gospodarczej.** Czekamy. Każdy dzień jest drogi!

Mgr. T. Kowalkowski.

Handel zagraniczny w ramach Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego

Podstawowym zadaniem rozpoczynającej swój żywot Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego ma być z jednej strony danie możliwie maksymalnego zatrudnienia jednostkom produkującym wyroby metalowe, stosownie do ich techniki a z drugiej strony — danie możliwie optymalnego zaspokojenia jednostkom konsumującym wyroby metalowe, stosownie do ich potrzeb. Aby to zadanie podstawowe wykonać w sposób owocny, Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego **winna koncentrować w swych ramach organizacyjnych cały obrót handlowy wyrobami metalowymi,** dokonywujący się na rynku wewnętrznym, bez względu na to jakie jest pochodzenie wchodzących do tego obrotu wyrobów metalowych. Jednym słowem musi koncentrować w swych rękach również obroty importowe i eksportowe tych wyrobów.

To włączenie obrotów importowych i eksportowych wyrobami metalowymi w ramy organizacyjne Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego — narzuca się z całą koniecznością skoro zważymy, że import wyrobów metalowych, może w swych skutkach pociągnąć zmniejszenie zatrudnienia jednostek produkujących, o ile w jego pozycjach znajdą się także wyroby matalowe, które przez te jednostki są produkowane, a eksport wyrobów metalowych może w swym wyniku spowodować obniżenie zaspokojenia jednostek konsumujących o ile w jego pozycjach z kolei znajdują się takie wyroby metalowe, które przez te jednostki są konsumowane. Nakładając więc na Centralę Handlową Przemysłu Metalowego wyżej zdefiniowane zadanie musimy ją wyposażyć we wszystkie te prerogatywy, czynniki i akcesoria, które są nieodzowne do tego, aby zadanie to mogło być rozwiązane w sposób skuteczny i doskonały. W skład tego wyposażenia zaliczyć również należy import i eksport wyrobów metalowych.

Jednym z obowiązków wynikających z zadania jakie ma powierzone Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego **będzie dążenie do zupełnego dopasowania z sobą podaży i popytu** występujących na

krajowym rynku metalowym, odpowiedniego ukształtowania wzajemnego stosunku obu tych elementów do siebie. To dopasowywanie i kształtowanie musi być dokonywane w 4-ch niejako wymiarach: **jakości, ilości, miejsca i czasu.** Jest to praca niezmiernie skomplikowana i przez to kryjąca w sobie wiele niebezpieczeństw i dużą odpowiedzialność z uwagi na prawdopodobieństwo popełnienia w niej błędów kalkulacyjnych. Prawdopodobieństwo tych błędów spotęgowane jest jeszcze i pewnymi odrębnościami, jakie wykazuje podaż i popyt, a które czynią pierwszy z tych elementów w zasadzie bardziej sztywnym do urabiania niż drugi. W tych warunkach staje się nieodzownym **posiadanie** przez Centralę Handlową Przemysłu Metalowego **środków asekuracyjnych, niwelujących skutki ewentualnie popełnionych błędów.** Rolę tych właśnie środków, rolę sui generis „klap bezpieczeństwa" spełniać będą oba zewnetrzne ramiona obrotu handlowego wyrobami metalowymi, jakimi są import i eksport.

Odpowiednie manipulowanie każdą z tych „klap bezpieczeństwa" będących w dyspozycji Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego pozwoli jej w dużym stopniu na osiąganie i utrzymanie równowagi stosunków występujących każdocześnie na krajowym rynku metalowym, a tym samym na utrzymanie swej sprzedaży, a po przez nią i produkcji wyrobów metalowych, na zaplanowanym poziomie. Będzie ona mogła tą równowagę utrzymać również przy wystąpieniu na rynku wypadków siły wyższej lub gry losowej, których myśl planująca człowieka nie jest w stanie przewidzieć, a z którymi jednakże on musi się liczyć, bo tego wymaga od niego ostrożność starannego i sumiennego gospodarza. Z tych względów wyłączenie z kompetencji Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego importu i eksportu byłoby zabiegiem chirurgicznym powodującym jej okaleczenie przez usunięcie ze sztabu funkcji Centrali zmysłu, gwarantującego poniekąd możność odzyskania równowagi rynku, zachwianej przez zbieg przyczyn, nie dających się ściśle ująć w formuły matematyczne.

Z powyższych rozważań wynika, że cała troska o pomyślne kształtowanie importu wyrobów metalowych, importu rozumianego jako uzupełnienie produkcji krajowej, winna być oddana bez reszty Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego. W jej obrót handlowy winny wchodzić tranzakcje importowe, ona winna **czuwać nad tym, aby w obrocie tym nie znalazły się wyroby metalowe, których produkcja jest dostatecznie rozwinięta w kraju**, ona też po przez rozpoznanie i znajomość stosunków panujących na rynku krajowym metalowym, inicjować winna powiekszenie względnie uruchomienie produkcji krajowej w poszczególnych wyrobach, wywierając w ten sposób swój wpływ na odpowiednią korekturę planu produkcyjnego wyrobów metalowych, w dażeniu do wyeliminowania z importu takich wyrobów, które mogą być produkowane w kraju. W tym kierunku były już czynione pewne wysiłki w okresie przedwojennym, które w niektórych pozycjach importowych poszczycić się mogły pewnymi sukcesami.

Przed wojną stosunek wyrobów metalowych ogółem sprzedawanych na rynku krajowym do importowanych wyrażał się średnio cyfrą 25% t. zn., że w każdych 100 jednostkach wartościowych wyrobów metalowych znajdujących się w obrocie krajowym mieściło się 25 jednostek wartościowych pochodzenia zagranicznego. Cyfra ta ilustrująca gardziel importową krajowego rynku metalowego ulegała rzecz naturalna różnym fluktuacjom, wzrastając w okresach nacechowanych silnymi procesami inwestycyjnymi w kraju nawet do cyfry 40 a malejąc nawet do cyfry 15 w okresach depresji gospodarczej kraju. dla poszczególnych wyrobów metalowych cyfra ta była rzecz oczywista różna.

Obok importu Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego, winna być obarczona również całą troską o pomyślne kształtowanie się eksportu wyrobów metalowych. Tranzakcje eksportowe winny stanowić również integralną część jej obrotów handlowych, ona winna czuwać nad tym, **aby do obrotu tego weszły takie pozycje wyrobów metalowych, których mamy w nadmiarze na rynku.** Jeśli ma być podniesiona stopa życiowa naszego kraju, to oczywiście istnieje konieczność produkowania nawet takich wyrobów mtalowych, które są dla nas „zbędne", zbędne w tym znaczeniu, że nie są one potrzebne dla naszego gospodarstwa bezpośrednio, ale dają możność wymiany ich zagranicą na inne, których mamy niedobór. Na Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego spoczywać tu będzie obowiązek oświadczenia, czy te „zbędne" wyroby będzie można korzystnie ulokować zagranicą czy też nie, a w tym ostatnim wypadku ona musi się wypowiedzieć co do konieczności zaniechania tej „zbędnej" produkcji. **W ten sposób eksport w rękach Centrali będzie miał również znaczenie instrumentu dla korektury naszych planów produkcyjnych w zakresie wyrobów metalowych.**

Wiadomo, że przed wojną mimo licznych sukcesów, jakie polskie wyroby metalowe osiągnęły na rynkach zagranicznych, udział eksportu tych wyrobów w ogólnej produkcji metalowej był stosunkowo mały, wyrażał się on średnią cyfrą 3% to zn., że z każdych 100 jednostek wartościowych wyrobów metalowych produkcji polskiej jakie znalazły się w obrocie handlowym, zaledwie trzy jednostki szły na eksport. Należy przy tym zaznaczyć, że cyfra ta, która wyraża rozmiar gardzieli eksportowej krajowego rynku metalowego, miała zawsze tendencję zniżkową w momentach dobrej koniunktury na rynku wewnętrznym, a natomiast wzrastała, gdy procesy inwestycyjne w kraju zwalniały swe tempo i siłę.

Ogólnie biorąc **udział przemysłu metalowego w eksporcie był bardzo mały i wydaje się, że nigdy nie odpowiadał jego potencjalnym wartościom.** Niewątpliwie jedną z głównych przyczyn tego była olbrzymia różnorodność wyrobów metalowych niezmiernie komplikująca zagadnienie organizacyjne tego eksportu. Przemysł metalowy ma bowiem szereg gałęzi specjalnych, z których głównymi są odlewnictwo, budowa maszyn, kotlarstwo, wyrób konstrukcji żelaznych, obrabiarek narzędzi no i różnych przedmiotów z żelaza i innych metali. Każda z tych gałęzi głównych dzieli się na szereg mniejszych, z których w każdej jest opracowany szereg artykułów, przyczym każdy nieledwie artykuł wytwarzany jest w rozmaitych rodzajach, gatunkach, wielkościach. Nic więc dziwnego, że to zróżniczkowanie wyrobów przy braku jeszcze wówczas nale-

żytej organizacji, wytworzyło szereg trudności eksportowych, daleko większych niż to mogło mieć miejsce w artykułach masowych takich jak węgiel, cement czy cukier.

Trudności te niewątpliwie będą działały również i teraz. Usunięcie względnie złagodzenie tych trudności wydaje się jednak mieć znacznie większe szanse powodzenia obecnie, skoro rozproszona egocentryczna racja własnego interesu jaka panowała w okresie przedwojennym w dziedzinie eksportu wyrobów metalowych, **zastąpiona została potężną, działającą planowo wolą Państwa,** jako wyraziciela woli całego narodu. Wykonawcą tej roli w zakresie eksportu wyrobów metalowych ma być Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego. Odczuwając teraz silniej niż kiedykolwiek przedtym gospodarcze i społeczne znaczenie odbudowy produkcji eksportowej i zabezpieczenie jej ciągłości i wielkości Centrala ta, aby osiągnąć te cele będzie musiała stworzyć swój program sprzedaży oparty na bezwzględnej tezie potrzeby eksportu wyrobów metalowych i ustalić wszystkie organizacyjne i materialne składniki tego programu, a równocześnie nastroić odpowiednio przemysł metalowy w kierunku konsekwentnego i kategorycznego dostosowania swych usiłowań do tego naczelnego wskazania.

Charakterystyczną cechą stosunków przedwojennych w handlu zagranicznym wyrobami metalowymi **był brak należytej organizacji** obejmującej całokształt obrotu handlowego wyrobami metalowymi w kraju. Troska działania na rynkach zagranicznych pozostawiona była poczynaniom poszczególnych zainteresowanych jednostek. Skutkiem tego rozproszenie transakcji importowych i eksportowych było daleko idące. **W tej sytuacji zdolność wykorzystania koniunktury na rynkach światowych była ograniczona,** co powodowało, że nie korzystaliśmy w pełni ze spadku cen światowych, w razie zaś zwyżki płaciliśmy ceny najwyższe. Dalszym problemem związanym z tym rozproszeniem naszej działalności na rynkach zagranicznych była sprawa pośrednictwa handlowego. Prawie całe to pośrednictwo było w rękach obcych, **polskie ekspozytury zagranicą spotykało się rzadko.** Skutkiem tego nie panowaliśmy nad kierunkami naszego handlu zagranicznego, i to nie pozwalało nam na stabilizację naszych stosunków z zagranicą. Obcy pośrednik wiązał się bowiem często z polskim eksporterem względnie importerem dorywczo, przestawiając się przy pierwszej okazji o ile nastręczały mu się inne, lepsze interesy.

Nie uważałbym tematu ujętego w niniejszym artykule za wyczerpany, jeślibym nie wspomniał jeszcze o potrzebie **zwrócenia uwagi na żywego człowieka, który ma rozwiązywać praktycznie problemy handlu zagranicznego wyrobami metalowymi.** Mam tu na myśli przede wszystkim potrzebę obsadzenia ekspozytur zagranicznych Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego przez ludzi obeznanych i zorientowanych w polskim rynku metalowym. Jednym z obowiązków Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego winno być **szkolenie i przygotowanie kadr młodych handlowców, specjalizujących się w handlu zagranicznym wyrobami metalowymi.** Ci ludzie dobrze wyszkoleni i wyrobieni w swym zawodzie, pracując w ekspozyturach zagranicznych Centrali wybitnie będą mogli przyczynić się do pogłębienia znajomości rozmaitych rynków, ich produkcji i ich wymagań, **zacieśniając w ten sposób coraz silniej węzły współpracy międzynarodowej między metalowym rynkiem polskim a metalowymi rynkami reszty świata.**

Jakość wyrobów zwiększa szanse eksportu

Nie trzeba udowodniać jak ważnym zagadnieniem dla naszej gospodarki państwowej jest sprawa eksportu wytworów przemysłu metalowego. Przystąpienie do „Bitwy o Eksport" możliwe jest jednak nie tylko po uzyskaniu nadwyżek w produkcji krajowej ale — pomijając kwestię cen — po osiągnięciu odpowiedniego popziomu technicznego tej produkcji.

Należy mieć świadomość, że tylko te wyroby będą miały zapewniony zbyt, które odpowiadają potrzebom danego rynku i spełniają z góry określone warunki co do jakości materiału, kształtów, wymiarów i dokładności wykonania.

Zagadnienie jakości technicznej wyrobów winno mieć dla naszego przemysłu metalowego także znaczenie propagandowe. Jak udowodnił nasz przemysł, że pomimo olbrzymiego zniszczenia potrafi się szybko odbudować i zwiększać produkcję, tak winien zadokumentować, że produkcja ta znajduje się na odpowiednim poziomie.

Często — nistety — zdarza się, że wyprodukowane artykuły metalowe nie odpowiadają pod względem jakości wykonania normalnym warunkom technicznym.

Podniesienie poziomu technicznego wyrobów, zwiększy szanse przemysłu metalowego w walce o zdobycie rynków zagranicznych.

Inż. M. Skoczkowski.

O właściwy podział branżowy i wyłączność sprzedaży artykułów Przemysłu Metalowego

Istnieje cały szereg zakładów produkcyjnych przemysłu metalowego, zarówno większych jak i mniejszych, które ze względu na różnorodność swej produkcji nie mogą być podporządkowane bez pewnych zastrzeżeń danemu Zjednoczeniu Branżowemu. Najlepszym dowodem tego jest fakt, że w okresie początkowym wiele zakładów przydzielanych było kolejno do różnych Zjednoczeń. Obecnie podział zakładów wg. branż został ustalony, mniej lub więcej szczęśliwie. Gdyby jednak w produkcji chciano przeprowadzić ścisły podział branżowy to w wielu zakładach poszczególne działy produkcji

trzebaby podporządkować różnym Zjednoczeniom. Zrozumiałe jest, że takie rozwiązanie byłoby z wielu względów niecelowe i stworzyłoby wiele trudności w pracy zakładów produkcyjnych jak i Zjednoczeń.

Biura Sprzedaży (Centrale Zbytu) organizowane były jako instytucje zajmujące się sprzedażą artykułów produkowanych przez fabryki odnośnego Zjednoczenia. Tak więc podział branżowy Biur Sprzedaży pokrywał się niemal całkowicie z podziałem w Zjednoczeniach czyli **określony został pod kątem widzenia produkcji a nie zbytu.** W konsekwencji nie było także ścisłego rozgraniczenia branżowego i w zbycie, co potwierdza fakt, że niejednokrotnie jeden rodzaj artykułu sprzedawany jest jednocześnie przez kilka Biur Sprzedaży w ramach samego tylko Centralnego Zarządu Przemysłu Hetalowego. Poza tym cały szereg artykułów wchodzących w zakres produkcji Przemysłu Metalowego sprzedawany jest przez instytucje podległe innym Centralnym Zarządom Przemysłu tylko dlatego, że produkują je fabryki podległe tym właśnie C. Z. P. Wymienić tu należy chociażby dla przykładu: narzędzia tnące produkowane przez zakłady podległe C. Z. P. H. i C. Z. P. Uzbr., zegary produkowane przez zakłady C. Z. P. E.

Stan taki powoduje **chaos na rynku,** wprowadza **dezorientację wśród odbiorców,** zezwala na **niewłaściwą konkurencję,** uniemożliwia **przeprowadzanie analizy chłonności rynku,** a tym samym nie pozwala na właściwe opracowanie planów zbytu i rzeczowych planów produkcji.

O ile więc przeprowadzenie ścisłego rozgraniczenia branżowego ze strony produkcji w naszym przemyśle metalowym jest niemożliwe to w zbycie przeprowadzenie właściwego podziału od strony konsumcji jest konieczne i nie będzie nastręczać poważnych trudności. Należy tu przeprowadzić podział artykułów na grupy wg. ich przeznaczenia. I tak np. urządzenia sanitarne i urządzenia gospodarstwa domowego jak: wanny, piece kąpielowe, kuchenki na węgiel i koks, kuchnie gazowe, piekarniki, drzwiczki do palenisk, drzwiczki kominowe i t. d., winny być sprzedawane przez jedno Biuro Sprzedaży bez względu na to czy wykonywane są jako wyroby blaszane, kute czy prasowane.

Biura Sprzedaży mające za zadanie sterować ilościowo i jakościowo całą produkcją państwową w danej branży i przeprowadzać dystrybucję wyprodukowanych towarów **winny mieć zagwarantowaną wyłączność sprzedaży artykułów swej branży.** Dla osiągnięcia tego celu Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego winna rozszerzyć lub skorygować programy sprzedaży Cental Zbytu, — co pociągnie za sobą konieczność komasacji niektórych Biur Sprzedaży, — a Departament Obrotu Towarowego Ministerstwa Przemysłu powinien wydać zarządzenia podporządkowujące w zakresie sprzedaży, artykuły metalowe produkowane przez zakłady z różnych C. Z. P. odpowiednim Biurom Sprzedaży Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego.

Hanna Jurecka.

Zjazd Zbytu

W dniach 20 i 21 marca odbył się w Bytomiu, z inicjatywy Centrali Handlowej Przemysłu Metalowego, Zjazd delegatów Biur Sprzedaży i Zjednoczeń Branżowych przemysłu metalowego.

Zjazd ten był inauguracją działalności C. H. P. M. i miał na celu poinformowanie uczestników z pracami związanymi z reorganizacją zbytu oraz koordynacją Centrali z branżowymi Biurami Sprzedaży.

Wygłoszono szereg referatcw na temat: organizacji handlu zagranicznego, wytycznych organizacyjnych planowania, zagadnień zaopatrzenia przemysłu państwowego w ramach centralnych organizacyj zbytu, współpracy B. G. K. z przemysłem etalowym. Następnie poruszono sprawy związane z akcją oszczędnościową, szkolenia zawodowego, organizację biurowości oraz kwestie płacy i pracy, Targów Poznańskich i sprawę własnych wydawnictw i miesięcznika „Wiadomości Rynku Metalowego".

W toku obrad dla usprawnienia rozpatrywania poszczególnych zagadnień wyłoniono komisje: organizacyjną, dystrybucyjną, branżową i finansową.

Rezultaty prac tych komisji przedstawiają się następująco:

I. KOMISJA ORGANIZACYJNA wyraziła pogląd, iż koniecznym jest:

1) aby Centrala Handlowa przy opracowywaniu nowych form działalności aparatu dystrybucyjnego uwzględniła wysunięte przez dotychczasowe Centrale i Wydziały Zbytu postulaty spowodowane różnolitością produkcji wyrobów przemysłu metalowego.
2) aby Centrala posiadała w W-wie swoją delegaturę i Wydział Handlu Zagranicznego.
3) aby wszelka korespondencja podległych jej komórek zbytu przechodziła przez Dyrekcję C. H. P. M. w Bytomiu za wyjątkiem spraw dotyczących Wydziału Handlu Zagranicznego, w którym to wypadku należy nadsyłać do Centrali kopie listów wysyłanych bezpośrednio.

W trakcie dyskusji rozróżniono dwa zasadnicze charaktery działalności Branżowych Biur Sprzedaży:

1) Biura Sprzedaży wyrobów indywidualnych, gdzie strona techniczna zamówienia omawiana byłaby przez Zjednoczenia, natomiast Biura Sprzedaży składałyby oferty i przyjmowały zamówienia oraz ustalały warunki handlowe i finansowe.
2) Biura Sprzedaży produktów masowych, które objęłyby swoją działalnością całokształt spraw związanych ze zbytem.

Omawiając sprawy schematów organizacyjnych uchwalono:

1) przy opracowywaniu statutów organizacyj-

nych poszczególnych Biur Sprzedaży oraz schematów organizacyjnych należy uwzględnić indywidualny charakter poszczególnych branż.
2) Działalność kierownictwa branżowych Biur Sprzedaży ma się opierać na pełnomocnictwach udzielanych przez C. H. P. M.

II. KOMISJA DYSTRYBUCYJNA do dyskusji nad projektem organizacji dystrybucyjnej handlu artykułami przemysłu metalowego wysunęła następujące wnioski:
1) podkreśla się pilną potrzebę reorganizacji dotychczasowego aparatu handlu artykułami masowymi w kierunku zbudowania planowej sieci hurtowej. Wskazanym jest utworzenie sieci własnych składów branżowych przez komasację składów poszczególnych Central, co stanowiłoby sieć handlu państwowego.
2) Koniecznym jest uregulowanie i ustalenie zasad współpracy między sektorami: państwowym, spółdzielczym i prywatnym.
3) Należy ściśle przestrzegać branżową wyłączność sprzedaży produkcji.
4) Stwierdza się celowość komasacji Biur Branżowych i Składów własnych.
5) Projekt organizacji dystrybucyjnej handlu artykułami przem. metalowego oraz wnioski i postulaty komisji winny być wzięte za podstawę do rozważań nad reorganizacją aparatu dystrybucyjno-handlowego.
Przy tym ważnym jest, aby ostateczne decyzje czynników kompetentnych uzgadniane były uprzednio z C. H. P. M. i Branżowymi Biurami Sprzedaży.

III. KOMISJA BRANŻOWA po omówieniu zadań i bieżących zagadnień Wydziału Branżowego Centrali Handlowej uchwaliła, że należy:
1) Uzyskać dla Biur Sprzedaży faktyczną wyłączność sprzedaży w swoim zakresie branżowym.
2) Uporządkować zakres branżowy poszczególnych Biur Sprzedaży.
3) Wpłynąć na podniesienie jakości produkcji wyrobów metalowych.

Ze względu na to, iż uporządkowanie zakresu sprzedaży poszczególnych biur nie nadawało się do publicznej dyskusji, przeprowadzono po Zjeździe szereg rozmów indywidualnych z przedstawicielami poszczególnych Biur Sprzedaży, w rezultacie których postanowiono, iż trzeba uwzględnić podział branżowy również od strony konsumcji. Dotychczasowy zakres branżowy Central Zbytu jako aparatów sprzedaży odpowiednich Zjednoczeń określony był przede wszystkim pod hasłem widzenia techniki produkcji przy jednoczesnym zaniedbaniu aspektu zagadnień sprzedaży od strony konsumenta.

Zmiana pociągnie za sobą konieczność skorygowania programu sprzedaży a przez to komasacji niektórych Biur Sprzedaży i rozszerzenie ich działalności na wiele Zjednoczeń.

IV. KOMISJA FINANSOWA szukając dróg wyjścia z trudności finansowych w przemyśle metalowym obradowała nad znalezieniem środków zaradczych.

Po ożywionej dyskusji nad sposobem uzdrowienia sytuacji finansowej w związku z kwestią kredytów, które Narodowy Bank Polski względnie Bank Gospodarstwa Krajowego miałyby postawić do dyspozycji przemysłu metalowego powzięto następujące rezolucje:
1) Istnieje konieczność doprowadzenia do zakładów produkcyjnych kapitałów obrotowych, którymi dysponowałyby Zjednoczenia. Kapitały obrotowe stanowiłyby rodzaj kredytu w otwartym rachunku bankowym, poprzez który przepływałyby wszystkie wpływy uzyskane ze sprzedaży, a podkładem do obliczenia ich byłyby normatywy kapitałów.
2) Centrala Handlowa winna posiadać kredyt dyskontowy, który byłby wykorzystany przez Biura Sprzedaży według rozdzielnika Centrali Handlowej.
3) Należy utworzyć kredyt „interwencyjny" wyłącznie na cele pomocy doraźnej na wypadek gdyby rozwiązanie pewnych trudności leżało poza zasięgiem przemysłu metalowego.
4) Konieczne jest posiadanie kredytu rezerwowego na produkcję sezonową oraz na sfinansowanie towarów we własnych składach sprzedaży.

Reasumując całość obrad trzeba stwierdzić, że gruntowne rozpatrzenie i przedyskutowanie na szerokiej platformie problemów związanych ze zbytem produktów przemysłu metalowego przyczyni się niewątpliwie do usprawnienia aparatu dystrybucyjnego, w którym rolę podmiotu dyspozycyjnego i koordynującego obejmie Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego.

Targi Poznańskie

Po każdej wojnie urządzanie Targów lub Wystaw jest dowodem, że dany kraj przeszedł już fazę pierwszego leczenia i zabliźniania ran zadanych wojną i znajduje się obecnie na poziomie pokojowej pracy gospodarczej.

Jednym z głównych warunków normalnej pracy gospodarczej jest zbyt wyprodukowanych artykułów tak w kraju, jak i zagranicą. Celem ułatwienia możliwości zbytu urządza się w kraju co pewien okres Wystawy i Targi, ażeby dać kupcom możliwość zorientowania się w ilości, jakości i warunkach, na jakich dane towary mogą być dostarczone w hurcie do dalszej odsprzedaży dla bezpośrednich konsumentów.

Tegoroczne Targi Poznańskie mają swoje specjalne znaczenie, albowiem wobec zmienionych warunków gospodarczych w kraju, mamy zaprezentować na nich nasze możliwości eksportowe, celem zrównoważenia naszego bilansu handlowego.

Zniszczenia wojenne i konieczność zupełnej odbudowy kraju zmuszają nas do importowania licznych artykułów, których jeszcze nie wytwarzamy

w kraju, a które są niezbędne do odbudowy naszego przemysłu. Doceniając w zupełności znaczenie Targów, C. H. P. M. bierze w nich udział razem z 14 Biurami Sprzedaży Branżowej Przemysłu Metalowego, demonstrując na Targach najciekawsze eksponaty w danej dziedzinie branżowej.

PRZEMYSŁ MOTORYZACYJNY NA TARGACH POZNAŃSKICH.

Na tegorocznych Targach Poznańskich wystąpi Zjednoczenie Przemysłu Motoryzacyjnego, grupujące w sobie 14 fabryk, rozsianych na terenie całej Polski — z licznym szeregiem eksponatów. Między innymi zademonstruje on: rowery rozmaitych typów, motocykle z silnikiem 125 cm^3, wytwarzanym w kraju, riksze zwykłe, motorowe i inwalidzkie, motopompy pożarnicze, zespoły pomp podwodnych, podnośniki, akcesoria samochodowe, gazo-generatory, drezyny kolejowe i rowery drezynowe, narzędzia samochodowe, części zamienne do samochodów, traktorów, a nadto nowe traktory typu rolniczego — produkcji Państw. Zakł. Inż. w Ursusie k/Warszawy. Zakłady te wystawią również części zamienne do ciągników rolniczych 45 LB (Lanz-Buldog), zawory powietrzne do hamulców Westinghouse'a, frezarki łańcuszkowe do drzewa, plombownice, odlewy żeliwne i kolorowe.

Na tym samym stoisku wystawią Zakłady Starachowickie 3-tonowe przyczepy samochodowe.

ODLEWNICTWO
na Międzynarodowych Targach Poznańskich.

W ramach stoiska Centrali Odlewów w Międzynarodowych Targach Poznańskich weźmie udział 21 fabryk, wystawiając swoje odlewy w bogatym asortymencie.

Dla zainteresowanych rynków zagranicznych wystawione będą osobno zgrupowane eksponaty eksportowe jak: rury i kształtki kanalizacyjne i wodociągowe, łączniki, żeliwne wanny emaliowane i inne sanitaria, oraz młyny i młynki typu „Excelsior".

Ujrzymy również wystawione odlewy dla celów domowego użytku jak: naczynia kuchenne emaliowane, sagany, maszynki i młotki do mięsa, maszynki do lodów, żelazka, kuchenki gazowe, piecyki żeliwne, termony, kompletne kuchnie oraz kotły do centralnego ogrzewania, grzejniki (radiatory). Ponadto wszelkiego rodzaju armaturę do pary, wody i gazu, specjalne odlewy maszynowe z żeliwa, staliwa i tp.

Nie wątpimy, że na Targach odlewnictwo będzie jedynym z ciekawszych działów przemysłu metalowego.

PAŃSTWOWY PRZEMYSŁ KOTLARSKI NA TARGACH POZNAŃSKICH.

Krakowskie Zjednoczenie Przemysłu Kotlarskiego, skupiające 15 fabryk zarówno z Polski Centralnej jak i Ziem Odzyskanych zademonstruje na Targach Poznańskich najciekawsze eksponaty, produkowane przez swe zakłady. Zjednoczenie wystawi m. in. suszarki próżniowe z pompą próżniową i pompy odśrodkowe z Fabryki Maszyn i Urządzeń Chemicznych w Świdnicy, wytwornice acetylenowe i kotły warzelne oraz kotły 20-litrowe dla stołówek z Fabryki Aparatury i Konstrukcji w Bielsku Białym, wszelkiego typu chłodzarki i agregaty chłodnicze, wentylatory i wchłaniacze pyłu z Fabryki Budowy Aparatów Chmeicznych i Mostów „Zieleniewski" w Krakowie. Zakłady Budowy Kotłów w Sosnowcu wystawią zawory bezpieczeństwa, zamykadła sekcyjne, soczewki rurowe oraz dna 2-płomienicowe, które w najbliższym czasie zaczniemy eksportować. Fabryka Palenisk Mechanicznych w Mikołowie zaprezentuje swe komplety zdmuchiwaczy sadzy i napędu rusztowego „Wagnera", które zwłaszcza obecnie, w związku z akcją oszczędnościową węgla, odgrywają ważną rolę. Specjalne zainteresowanie wzbudzi niechybnie model gorzelni, wykonany przez Zakłady Budowy Aparatów Chemicznych i Maszyn w Nysie.

Niektóre z tych eksponatów, jak na przykład chłodzarka ekshaustory i suszarka będą na stoisku stale w ruchu, aby tymbardziej unaocznić ich pracę.

(J. K.)

Zakres polskiego handlu zagranicznego rozszerza się stale. Norwegia zamówiła 2 maszyny papiernicze wraz z wannami, produkcji Zakładów Budowy Maszyn w Jeleniej Górze. Maszyny przedstawiają wartość ok. 40 tys. dolarów. Ponadto Wrocławska Fabryka Pomp dostarczy Norwegii 4—5 tys. Pomp skrzydełkowych.

Dr. Jerzy Kowalski.

Państwowy Przemysł Metalowy wczoraj a dziś

Przemysł Metalowy podlegający Centralnemu Zarządowi Przemysłu Metalowego, grupuje zakłady metalowo-przetwórcze, zatrudniające ponad 50 pracowników. Zakłady powyższe zatrudniały w 1938 r. 102.000 pracowników przy obrotach 650.000.000 zł. rocznie.

Przemysł metalowy jest przemysłem produkującym głównie dobra inwestycyjne, gdyż inwestuje swą produkcją transport, wytwarzając parowozy, wagony, mosty, urządzenia sygnalizacyjne i stacyjne, części zamienne do samochodów i tp. Przemysł Metalowy inwestuje również inne gałęzie Przemysłu, wytwarzając naszyny włókiennicze, papiernicze, maszyny dla przemysłu węglowego, jak wrębówki, maszyny wyciągowe, maszyny dla przemysłów budowlanych, jak łamacze kamienia, sita cementowe i t. d., kotły do enrgetyki, aparaturę chemiczną dla przemysłu chemicznego, naftowego i cukrowni, urządzenia dźwigowe i transportowe dla całego przemysłu. **Ponadto przmysł metalowy inwestuje sam siebie, produkując obrabiarki,** t. j. maszyny, na których w fabrykach metalowych wytwarza się inne maszyny. Inwestuje również rolnictwo, wytwarzając maszyny rolnicze, oraz bierze bezpośredni udział w inwestycjach budowlanych, dostarczając odlewów sanitarnych i kanalizacyjnych, okuć budowlanych i t. d. Poza artykułami inwestycyjnymi, które stanowię większość produkcji,

przemysł metalowy wytwarza szereg artykułów bezpośredniej konsumcji, jak naczynia emaliowe i blaszane, galanterię, metalowy sprzęt domowy, meble stalowe i t. p.

Przemysł metalowy uległ w czasie wojny ogromnym zniszczeniom. Uległ całkowitemu zniszczeniu przemysł metalowy warszawski, który zatrudniał 20.000 pracowników, ponadto uległy zniszczeniu fabryki podwarszawskie. Przemysł metalowy w wyniku wojny stracił ogółem około 60% swych zdolności produkcyjnych. Natychmiast po wyzwoleniu rozpoczęła się odbudowa, a równocześnie z nią zagospodarowanie Ziem Odzyskanych. Odbudowę prowadzono w roku 1945 raczej żywiołowo, w roku 1946 ujęto w plan, będący wstępem do planu trzechletniego. Bytł to t. zw. plan 9-miesięczny, ponieważ wykonany był od kwietnia do grudnia 1946 r. Plan ten przewidywał odbudowę i rekonstrukcję całego szeregu zakładów, w wyniku czego w grudniu ub. roku miał być osiągnięty przedwojenny pod względem wartości poziom produkcji. Plan 9-cio miesięczny **wykonano przed terminem!** Już w listopadzie osiągnięto przedwojenny poziom wytwórczości.

Ogólna wartość produkcji państwowego przemysłu metalowego wyniosła w r. 1946 504.758.900 zł. według cen 1937 r., a 11.522.325.400 zł. według cen obecnych.

Przemysł metalowy **został zupełnie przestawiony z produkcji wojennej na produkcję pokojową.** Produkujemy obecnie więcej niż przed wojną taboru kolejowego, obrabiarek, maszyn rolniczych, śrub i nitów. Produkcja motoryzacyjna będzie dopiero w pełni odbudowana w ramach planu 3-letn. t. j. do końca 1949 r. Osiągnięcie poważnych wyników w produkcji taboru kolejowego było wynikiem rekonstrukcji szeregu fabryk, zaopatrzenia materiałowego, a także szczególnej opieki ze strony Rządu i Ministera Przemysłu Minca.

Pierwsza i największa z fabryk wagonów towarowych powstała na gruzach dawnej fabryki Linke-Hoffmann we Wrocławiu, gdzie, po pół roku od przekazania nam fagryki, wyszła pierwsza setka wagonów w styczniu 1946 r. Drugą fabrykę odbudowano w Zielonej Górze, w pustych budynkach dawnej fabryki łodzi podwodnych Beuchelt, setny wagon wyszedł z tej fabryki w lipcu 1946 r. Trzecia wreszcie powstała w wyniku odbudowy zupełnie zniszczonej i spalonej fabryki Zieleniewskiego w Sanoku. Setny wagon produkcji sanockiej opuścił tę fabrykę w listopadzie ub. roku. Posiadanie trzech nowych fabryk wagonów, oprócz dwu dawnych (chorzowskiej i ostrowieckiej), pozwoliło podnieść produkcję wagonów towarowych ponad 600 szt. miesięcznie i daje możność dojść do produkcji 1200 wagonów miesięcznie, gdy maksymalna produkcja przedwojenna wynosiła 288 szt. **W ciągu ostatnich 12-tu miesięcy** t. j. w okresie rekonstrukcji i uruchamiania fabryk, **wyprodukowaliśmy 4.514 wagonów t. j. o 30% więcej, aniżeli było kiedykolwiek wyprodukowane w Polsce.**

Wagony osobowe produkuje F-ka Cegielski w Poznaniu. Pierwszy wagon osobowy nowej polskiej konstrukcji wyszedł z fabryki w listopadzie ub. roku. Parowozy produkowane są całkowicie w kraju. Produkcja parowozów normalnotorowych dla P. K. P. w dwu tylko fabykach — Cegielskiego w Poznaniu i „Fablok" w Chrzanowie **osiągnęła w listopadzie ub. roku cyfrę 20 szt.**, gdy produkcja trzech fabryk przed wojną, nigdy nie przekraczała miesięcznie 14 szt. Podukcję hamulców wagonowych i parowozowych rozpoczęto w Starachowicach.

Drugim ważnym zadaniem, nałożonym przez Rząd na przemysł metalowy, było maksymalne powiększenie produkcji obrabiarek. Obecna produkcja obrabiarek już dziś przekracza produkcję przedwojenną. Wraz z tymi osiągnięciami podukcyjnymi, dokonano ogromnej pracy konstruktorskiej. Wykonano nowy polski parowóz towarowy Ty 45, który w dziesiątkach sztuk już został wykonany. Obecnie w toku są prace nad parowozem Ty 47. Skonstruowano nową polską węglarkę 20-tonową, nowy wagon osobowy, dziesiątki typów obrabiarek, nigdy dotąd w Polsce nieprodukowanych.

Wykonano ponadto projekty trzech typów dźwigów portowych dla portów gdańskich. Ukończono również rysunki traktora rolniczego, oraz samochodu ciężarowego, których podukcja pzewidziana jest w planie 3-letnim.

Osiągnięcia przedwojennej produkcji w przemyśle metalowym nastąpiły przy równoczesnym osiągnięciu przedwojennego zatrudnienia.

Przemysł metalowy osiągnął zatem przedwojenną wydajność pracy. Wartość majątku zainwestowanego obecnie w przemyśle podległym Centraln. Zarządowi Przem. Metalowego wynosi 680.000.000 zł. w cenach 1937 r. Wszystkie osiągnięcia przemysłu metalowego byłyby niemożliwe bez zagospodarowania Ziem Odzyskanych. Znane są główne obiekty przemysłu metalowego na Ziemiach Odzyskanych, kapitalnie zrekonstruowane w bardzo krótkim czasie. Oprócz dwu fabryk wagonów: Wrocławskiej i Zaodrzańskiej, należy tu wymienić: Gliwickie Zakłady Budowy Maszyn, Fabryki Suwnic i Urządzeń Dźwigowych w Jeleniej Górze i Kładzku, Państw. Wytwórnię Optyczną w Jeleniej Górze, Gdańską Fabrykę Obrabiarek, Odlewnię w Nowej Soli i t. d.

W całym szeregu artykułów produkcja Ziem Odzyskanych stanowi poważną, a nawet dominującą pozycję produkcji ogólno-krajowej. I tak przemysł Ziem Odzyskanych daje 70% wagonów towarowych, 112 pługów, 10% wyrobów z drutu, 34% lin stalowych, 55% produkcji przemysłu precyzyjnego, 48% maszynowego. Fabryki Ziem Odzyskanych zrastają sie z fabrykami Ziem Dawnych [1] ściśle z nimi współpracują. Rząd postawił w Narodowym Planie Gospodarczym poważne zadania przed przemysłem metalowym. **Mamy w ciagu trzech lat podwoić naszą produkcję.** Na te cele przemysł metalowy otrzyma w ciągu trzech lat około 15.000.000.000 zł. kredytów inwestycyjnych. Aby uzyskać podwojenie produkcji trzeba będzie w ciągu trzech lat przeprowadzić kapitalną rekonstrukcję szeregu fabryk.

Ilość pracowników przemysłu metalowego wzrośnie ze 100.000 — w roku 1946 do 160.000 pracowników w 1949 r. **Będzie to możliwe tylko pod warunkiem intensywnego szkolenia.** Dlatego też integralną częścią planu inwestycyjnego przemysłu metalowego jest szeroki plan szkolenia zawodowego.

Podczas gdy w 1946 r. postawił sobie przemysł

metalowy za zadanie osiągnięcie produkcji przedwojennej, to w roku 1947 będzie on dążył do wykonania zakreślonego mu rocznego planu produkcyjnego, w ramach 3-letniego Narodowego Planu Gospodarczego. Przemysł metalowy skupiać będzie z końcem 1947 r. 227 zakładów całkowicie czynnych oraz 34 częściowo. Zakłady powyższe zatrudnią 113.272 osób, z tego 91.500 robotników, 8.725 uczniów, 13.047 pracowników biurowych i pracowników inżynieryjno-technicznych. Ilość metalowców w 1947 r. wzrośnie stosunkowo nieznacznie (grudzień 1946 r. — 103.000 osób), natomiast **będzie to element przeważnie już wyszkolony, co wpłynie dodatnio na jakość produkcji.** Przemysł Metalowy prowadzi bowiem intensywną akcję wyszkoleniową, względnie przeszkolenia kadr pracowniczych. Założył 76 szkół przemysłowych, do których uczęszcza około 8.000 uczniów, ponadto prowadzi 260 kursów na terenie całego kraju. Przeszkolą one około 24.000 pracowników.

Centralny Zarząd Przemysłu Metalowego ufundował ponad 500 stypendiów dla studentów wyższych szkół technicznych. Zasilą oni już niedługo kadry fachowców z wyższym wykształceniem.

Plan produkcji na 1947 r. w warunkach obecnych i po przeprowadzeniu przewidzianych inwestycyj **jest wykonalny a nawet w niektórych gałęziach przemysłu nam podległego ma większe możliwości produkcyjne.**

Ogólna wartość produkcji przemysłu metalowego wyniesie w 1947 r. 697.000.000 zł. według cen 1937 r., co równoznaczne jest 17.400.000.000 zł. według cen obecnych.

Metalowy Plan Gospodarczy jest najzupełniej realny. **Nie ulega też wątpliwości, że o ile przemysł metalowy otrzyma konieczne kredyty inwestycyjne, jako też dostawy surowców i materiałów — plan produkcyjny na rok 1947 będzie w całej pełni wykonany.**

WYMIANA TOWAROWA „PRZEMYSŁ DLA WSI"

BIURO SPRZEDAŻY GWOŹDZI DRUTU I CZARNYCH NARZĘDZI W BYTOMIU.

Zgodnie z zarządzeniami Władz Nadzorczych, wymiana towarowa „Przemysł dla wsi" nie zakończyła się z końcem grudnia 1946 r., ale prowadzona jest nadal jako już pewna stała forma zaopatrzenia wsi w artykuły przemysłowe.

Doświadczenia ubiegłego półrocza zarówno dodatnie jak i ujemne stały się przedmiotem wnikliwej analizy, mającej na celu dalsze usprawnienie tej akcji. W związku z tym mają być zawarte nowe umowy z dystrybutatorami na podstawie wytycznych opracowanych przez Władze Nadzorcze.

Niezależnie od tego, Centrala kieruje przesyłki na dotychczasowych warunkach, aby nie powodować przerwy w dostawach.

Według uzgodnionych planów, kontyngent towarów na I półrocze 1947 r. objemuje:

1)	gwoździe	—	1.300 to
2)	drut	—	400 „
3)	podkówki	—	64 „
4)	widły	—	106 „
5)	łopaty	—	220 „
6)	siekiery	—	41 „
7)	młotki i młoty	—	20 „
8)	łańcuchy	—	135 „
9)	kosy	—	96 „
10)	kompl. kosiarskie	—	5 „
11)	nakrycia stołowe	—	9,5 to

Podobnie jak w roku ubiegłym, dystrybucja towarów odbywa się za pośrednictwem „Społem" i „P. C. H.", z którymi to organizacjami istnieje ścisła współpraca w sprawie specyfikacji i kierunków wysyłek.

BIURO SPRZEDAŻY ŚRUB, NITÓW, OKUĆ BUDOWLANYCH, CZĘŚCI KUTYCH
Bytom, Plac Stalina 11.

W bieżącym półroczu zostały przyznane przez Ministerstwo Przemysłu kontyngenty w ramach wymiany towarowej „Przemysł dla Wsi" na podstawie zadeklarowanych przez nasze Biuro Sprzedaży artykułów przemysłowych, podlegających naszej sprzedaży.

Uzgodnione i zakontraktowane dostawy dla obu dystrybutorów przedstawiają się następująco:

Artykuł	„Społem"	P. C. H.
	ilość	ilość
Hacele	3.000.000 szt.	1.000.000 szt.
	ca 75 ton	ca 25 ton
Podkowiaki	200 ton	100 ton
Podkowy	480 ton	120 ton
Osie do wozów	120 ton	30 ton
Okucia bud.	100 ton	50 ton
Wkrętki do drzewa	5 ton	5 ton
Razem	980 ton	330 ton

Fabryki otrzymały już zlecenia na powyższe ilości i przygotowują towar do dostaw marcowych. W miesiącu styczniu i lutym wykończone zostały dostawy projektowane na IV kwartał roku ubiegłego.

CENTRALA ODLEWÓW, WARSZAWA.

Centrala Odlwów zobowiązała się w ramach akcji „Przemysł dla Wsi" dostarczyć na podstawie zawartych ze „Społem" i P. C. H., jako rozdzielcami, umów 2.755.000 kg. różnych odlewów wartości ca. 98.410.000 zł.

Zawarte umowy zostały dotrzymane i plan zaopatrzenia nabywcy wiejskiego w niezbędne dlań towary całkowicie wykonano.

Centrala w czasie trwania akcji t. j. od lipca do grudnia 1946 r. dostarczyła dla wsi 3.456.252 kg. odlewów wartości 115.096.112 złotych, wykonała zatem plan z nadwyżką wynoszącą 25,4% w ilości i 16,9% w wartości.

Artykuły odlewnicze tak niezbędne dla potrzeb rolnika, jak np. tuleje do wozów, części do pługów, młockarń czy kieratów, naczynia kuchenne i żeliwne, płyty, ruszty, szybry kuchenne, piecyki, od-

ważniki i t. p. dotarły w ramach akcji do 99 punktów rozdziału na terenie całego kraju.

Specjalnie zwrócono uwagę na zaopatrzenie w odlewy tych części kraju, które zostały najbardziej spustoszone i dotknięte działaniami wojennymi. Województwa: Olsztyńskie, Białostockie, Lubelskie, Rzeszowskie, Kieleckie i Warszawskie — otrzymały partie towaru znacznie przekraczające ilości przewidziane w planie.

W ostatnich dwu miesiącach b. r. dostarczono rolnikom następujące ilości odlewów:

w styczniu:

1. Odlewów piecowych	kg.	124.637	wartości	3.075.643 — zł.
2. Tulei do wozów	kg.	8.534	wartości	166.710 — zł.
3. Naczyń kuchennych	kg.	124.751	wartości	5.855.636 — zł.
4. Różnych (maszynki do mięsa, odważniki i t. p.)	kg.	33.365	wartości	1.745.618 — zł.
Razem	kg.	291.287	wartości	10.843.607 — zł.

w lutym:

1. Okuć piecowych	kg.	178.338	wartości	4.103.027 — zł.
2. Tulei do wozów	kg.	54.493	wartości	1.087.310 — zł.
3. Naczyń kuchennych	kg.	183.425	wartości	8.684.808 — zł.
4. Różnych (maszynki do mięsa, odważniki i t. p.)	kg.	44.706	wartości	2.593.737 — zł.
Razem	kg.	460.965	wartości	16.468.882 — zł.

Pewne niedociągnięcie ilościowe planu dostaw jest całkowicie wytłumaczone spowodu sparaliżowania środków transportowych w tym okresie, przez złe warunki atmosferyczne, zwłaszcza w odniesieniu do okolic najbardziej oddalonych od fabryk.

Udział w dostawach dla wsi bierze 8 fabryk: 1, 2) „Herzfeld i Victorius" w Grudziądzu i Końskich, 3) „Neptun" w Końskich, produkujące odlewy piecowe, naczynia kuchenne, tuleje, odważniki i żelazka; 4) Huta „Blachownia" produkująca maszynki do mięsa i naczynia kuchenne; 5) „Kamienna" w Skarzysku i 6) Huta „Ludwików" — naczynia kuchenne, oraz 7 i 8) Rubinsztejn i „Gliwice" produkujące odważniki, żelazka, odl. piecowe i rolne.

CENTRALA ZBYTU NARZĘDZI TNĄCYCH

Pruszków, Sienkiewicza 19.

Towar	Ilość	sztuk	Wartość wykonanych dostaw wg. cen komercyjnych (loco mag.)
P. C. H.			
gwintowniki	1.440.—	szt.	zł. 145.074.—
piły poprzeczne	2.100.—	„	„ 416.925.—
„Społem"			
piły poprzeczne	810.—	„	„ 160.470.50
			Razem zł. 722.469.50

CENTRALA ZBYTU WYROBÓW BLASZANYCH

Bytom, Chrzanowskiego 17.

W miesiącu lutym br. wśród artykułów zbytu zapotrzebowania domowego pierwsze miejsce zajmują dostawy w ramach wymiany towarowej ze wsią.

Kontynuując w tym okresie swe dostawy, Centrala zaopatrywała nadal konsumentów wiejskich w potrzebne im artykuły blaszane z zakresu gospodarstwa domowego po ustalonych cenach jednolitych dla całego obszaru państwa. Realizując plany tej wymiany Centrala dostarczyła w miesiącu lutym br. wsi następujące ilości poszczególnych artykułów:

naczyń i wyrobów emaliowanych	278,5 ton
wyrobów ocynkowanych asortymentowych	73,9 ton
patelni szlifowanych	9,6 ton
wiatroodpornych latarń stajennych	10.900 szt.
wiader ocynkowanych	134.100 szt.

Po przejściowym spadku dostaw dla wsi, jaki zaznaczył się w miesiącu poprzednim z powodu przyczyn niezależnych od Centrali, w miesiącu lutym nastąpiła znaczna zwyżka wysyłek, z których dalszym wzrostem należy się liczyć w następnych miesiącach realizacji wymiany towarowej ze wsią.

Akcja miejska.

Niezależnie od swego udziału w wymianie towarowej ze wsią, Centrala kontynuowała podjęte w ubiegłych miesiącach dostawy swych artykułów zbytu na rynki miejskie, zaopatrując również konsumenta miejskiego w potrzebne mu artykuły po cenach ustalonych, jednolitych, zwalczając w ten sposób przejawiające się na rynkach tendencje zwyżkowe. Przedmiotem dostaw były naczynia blaszane zapotrzebowania domowego emaliowane, ocynkowane, lakierowane, szlifowane i aluminiowe, wiadra ocynkowane. Artykuły te były rozprowadzane za pośrednictwem własnych składów hurtowych Centrali, oraz składów Państwowej Centrali Handlowej.

Składy detaliczne otrzymywały towar za zobowiązaniem się z ich strony ścisłego przestrzegania wydanego przez Centralę cennika dla sprzedaży detalicznej konsumentom, przy równoczesnym poddaniu tych składów kontroli co do stosowanych przez nie cen.

OD REDAKCJI

Kilka miesięcy temu pismo nasze poczęło stawiać pierwsze nieśmiałe kroki. Zamiarem szczupłego grona inicjatorów i redaktorów było, by wypełnić lukę w tym kierunku i stworzyć choćby w skomnych ramach taki periodyk, któryby stał się łącznikiem między producentem, sprzedawcą a konsumentem artykułów z branży metalowej i wspólną trybuną dla omawiania całego szeregu zagadnień koła te interesujących.

Dotychczasowe nasze spostrzeżenia wykazały, że pismo nasze jets potrzebne i że raczej należałoby rozszerzyć jego ramy, gdyż dotychczas szeregu materiałów dla braku miejsca nie mogliśmy wykorzystać, a interesujący w danym czasokresie temat często się dezaktualizował i w następnym numerze nie mógł być wykorzystany.

Jest więc naszym zamiarem:

1) powiększyć ramy naszego miesięcznika co już częściowo zostało zrealizowane w ostatnich numerach i
2) nawiązać żywszy kontakt z naszymi czytelnikami i prenumeratorami.

Zagadnienie pierwsze mamy nadzieję rozwiązać pomyślnie dzięki zrozumieniu i poparciu odpowiednich czynników, ktcre zachęcają nas do pracy w tym kierunku.

Rozwiązanie drugiego zagadnienia będzie możliwe wtedy, gdy uda się nam pozyskać dobrych współpracowników, a przede wszystkim jeżeli nasi czytelnicy i zainteresowane instytucje zechcą z nami współpracować i uważać „Wiadomości Rynku Metalowego" jako swój organ do omawiania szeregu narzucających się zagadnień.

To jest rzecz najważniejsza i dlatego też zwracamy się do wszystkich Zjednoczeń, Biur Sprzedaży, Instytucji Spółdzielczych, Komórek Handlu Państwowego, Prywatnego, a nawet do poszczególnych osób, by zechciały nadsyłać nam swoje artykuły, sprawozdania, spostrzeżenia i uwagi, zapytania, czy informacje, celem wykorzystania na łamach pisma.

Z powodu prac przeprowadzanych z reorganizacją sprzedaży wytworów przemysłu metalowego, byliśmy zmuszeni wydać połączone numery „Wiadomości Rynku Metalowego", a to Nr. 1 i 2 w lutym a Nr. 3 i 4 w kwietniu.

Od maja „Wiadomości Rynku Metalowego" ukazywać się będą normalnie w połowie każdego miesiąca.

Komitet Redakcyjny.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

KONFERENCJA DYREKTORÓW P. C. H.

W Zabrzu obradowała przez dwa dni Konferencja Dyrektorów P. C. H. z terenu całej Polski. W pierwszym dniu zjazdu zapoznano się z wytwórczością, znajdujących się w tym mieście zakładów przemysłu metalowego.

W drugim dniu toczyły się obrady w sali hotelu „Prezydent". Przemówienie organizacyjne o charakterze zasadniczym wygłosił dyr. P. C. H. Ob. Panasiuk. Prelegent zobrazował osiągnięcia tej instytucji w r 1945 wynoszące 145 milj. przy współpracy 30 oddziałów i agentur. W ubiegłym roku pracowało około 250 oddziałów i agentur, osiągając około 10 miliardów obrotu. Na pierwsze miejsce wysunęły się przemysł tekstylny, metalowy i papierniczy. Następnie omówił dotychczasowe trudności i niedociągnięcia aparatu rozdzielczego P. C. H. i stwierdził konieczność przezwyciężenia ich w bieżącym roku.

Sprawy techniczno-organizacyjne omówił w następnym referacie mgr. Swietuń. który osiągnięte usprawnienia dystrybucyjne ilustrował przykładami cyfrowymi.

Imieniem Departamentu Obrotu Towarowego Min. Przemysłu i Centralnego Zarządu Przemysłu Metalowego powitał zebranych mgr. Bagiński nacz. dyr. Centrali Handlowej Przemysłu Metalowgo, który podkreślił doniosłą wagę wymiany towarowej i uwypuklił w niej rolę jaką zajmuje P. C. H. Następnie przedstawił konieczność nawiązania ścisłej współpracy P. C. H. i C. H. P. M., dokształcania rpacowników na kursach przemysłowych, ofiarowując 3 miejsca na najbliższy kurs dokształcający, który zorganizowano w Bytomiu. W końcu omówił korzyści wynikające z uprzystępnienia pracownikom zapoznania się z pismami fachowymi jak Dziennik Gospodarczy dwutygodnik Życie Gospodarcze, miesięcznik informacyjny Wiadomości Rynku Metalowego oraz broszury popularne z dziedziny przemysłu.

Przedstawiciele Centrali Zbytu Śrub i Nitów dyr. Blachowski oraz Centrali Zbytu Drutu i Gwoździ dyr. Gosiewski zobrazowali dotychczasową współpracę Przemysłu Metalowego, z P. C. H. i pogłębienie tej współpracy na przyszłość.

W dalszym ciągu wygłoszono kilka referatów instruktywnych o zasadach i metodach postępowania przy dystrybucji artykułów poszczególnych branż przemysłowych.

Na zakończenie wyrazić należy zdziwienie, że na tak ważnej konferencji Dyrektorów P. C. H. reprezentowany był tylko Departament Obrotu Towarowego, Min. Przemysłu i Przemysł Metalowy a brak było innych branż przemysłowych.

(z. k.)

PRZEMYSŁ PRECYZYJNO-OPTYCZNY W POLSCE.

Na grupę przemysłową precyzyjno-optyczną, podlegającą Zjednoczeniu Przemysłu Obrabiarkowego składa się 18 fabryk, z których 5 znajduje się na Ziemiach Odzyskanych.

Przemysł precyzyjno-optyczny należał do najbardziej zniszczonych przez okupanta niemieckiego, a jego odbudowa jest wielkim sukcesem, osiągniętym przede wszystkim w 1946 r.

Największe osiągnięcia przemysłu dokonane zostały w dziale optycznym, na który składają się trzy zakłady: Państwowa Wytwórnia Optyczna w Jeleniej Górze, Państwowe Zakłady Optyczne w Warszawie oraz „IWOKA" w Katowicach. Po wielu wysiłkach w P. W. O. w Jeleniej Górze udało się w lipcu ub r. dokonać pierwszego w Polsce wytopu szkła optycznego, o wysokiej jakości, co pozwoliło na przystąpienie do stałego procesu wytapiania. W ten sposób Polska stała się jednym z nielicznych na świecie producentów szkła optycznego,

o które ubiega się szereg szwajcarskich zakładów optycznych. Ponadto w P. W. O. uruchomiona została produkcja szkła laboratoryjnego, również poprzednio w Polsce nie wyrabianego.

„IWOKA" w Katowicach wyrabia oprawki i szkła okularowe, których produkcja zostanie w bieżącym roku znacznie rozszerzona.

W fabryce P. Z. O. w Warszawie położono główny na cisk na odbudowę zakładów. I tak w końcu 1946 r. odbudowany został pięciopiętrowy gmach, który zapełniono m. in. 66 obrabiarkami.

Następnym działem produkcji grupy precyzyjno-optycznej są wytwórnie narzędzi lekarskich i chirurgicznych w Nowym Tomyślu i w Warszawie. Wykonują one lwią część zamówień Ministerstwa Zdrowia na narzędzia lekarskie.

Do grupy precyzyjno-optycznej należą również fabryki wodomierzy i gazomierzy, ze znaną państwową fabryką wodomierzy dawn. „Meinecke" we Wrocławiu na czele.

Poza produkcją wodomierzy wszelkich typów fabryka przystąpiła do wyrobu nieprodukowanych dotąd w Polsce iniektorów i szybkościomierzy do parowozów.

Poza fabryką wodomierzy we Wrocławiu posiadamy jeszcze dwie fabryki wodomierzy i gazomierzy w Toruniu oraz czwartą — obecnie uruchomioną w Tczewie.

Ostatnią dziedziną produkcji grupy precyzyjno-optycznej są fabryki zegarów w Łodzi w Swiebodzicach.

Zjednoczenie Przemysłu Obrabiarkowego
Pruszków, ul. Sienkiewicza 19.

PIERWSZA SERIA OBRABIAREK.

W kwietniu opuszcza warsztaty pierwsza seria wiertarek stołowych z napędem elektrycznym typ WS 15 wyrobu fabryki „Warka".

Jest to pierwszy ukazujący się na rynku wytwór tej fabryki będącej w trakcie odbudowy i uruchomienia.

Wiertarka przeznaczona jest do wykonywania wierceń o średnicy 15 mm z dużą dokładnością. Nadaje się do drobnych prac warsztatowych i do rzemiosła.

Oczekujemy dalszego asortymentu obrabiarek tej fabryki jak: tokarki stołowej małej, strugarki poprzecznej narzędziowej oraz frezerki typ „Deckel".

Z okazji ukazanie się na rynku pierwszego wytworu tej fabryki, życzymy jaknajpomyślniejszych wyników dalszej pracy.

W E Z W A N I E
do odbiorców przemysłu metalowego.

Często zdarza się, że wyprodukowane artykuły metalowe nie odpowiadają pod względem jakości wykonania normalnym warunkom technicznym. — Fakt wyeksploatowania przez okupanta maszyn i narzędzi produkcyjnych usprawiedliwia te wypadki tylko częściowo. Niemniej jednak ważnym powodem jest również to, że zwiększając tempo pracy, przy braku dostatecznej ilości pracowników fachowych, zapomina się nieraz w zakładach produkcyjnych, **jak ważnym pytaniem jest nie tylko — ile się produkuje, lecz także jak?**

W obecnych warunkach trudności surowcowych, przy jednocześnie dużym zapotrzebowaniu na wyroby metalowe, wyprodukowanie artykułów, nie nadających się do zastosowania w przepisanych warunkach, lub nie nadających się wogóle do zużytkowania, jest wielkim marnotrawstwem surowca, pracy ludzkiej, czasu, jak również naraża na straty materialne odbiorców.

Centrala Handlowa organizując zbyt wytworów przemysłu metalowego, **dbać będzie również o jakość tych wytworów** przez dopingowanie Zjednoczeń Branżowych do podjęcia prac, zmierzających w kierunku zaspokojenia wymagań rynku. Konieczna jest jednak na tym polu współpraca z Centralą wszystkich odbiorców sektora państwowego, spółdzielczego i prywatnego. Dlatego Centrala prosi o nadsyłanie na jej adres (Centrala Handlwa Przemysłu Metalowego — Bytom, ul. Kolejowa 2 a) odpisów reklamacji technicznych, z podaniem producenta, oraz wyrażania opinii o wszelkich wyrobach przemysłu metalowego.

PAŃSTWOWE TECHNICUM KORESPONDENCYJNE.

Z inicjatywy Departamentu Kadr Ministerstwa Przemysłu powstaje w Warszawie pod powyższą nazwą nowa uczelnia techniczna.

Nauka prowadzoną będzie systemem korespondencyjnym na trzech poziomach: a) gimnazjalny (kursy mistrzów i nadzorców technicznych) 18 miesięcy, b) licealny (kursy techników) 24 mies., c) wyższy (kursy inżynierskie) 36 mies.

Z ukończenia nauki wydawane będą po egzaminie końcowym, dyplomy z ukończenia danego kursu.

Zgłoszenia listowne pod adresem Państwowe Technicum Korespondencyjne, Warszawa ul. Pańkiewicza 3.

SUKCES POLSKIEGO INŻYNIERA W ANGLII.

Inżynier R u d a w s k i twórca polskiego motocykla „Sokół" przebywający obecnie w Wielkiej Brytanii, skonstruował nowy typ motocykla 125 cm³.

Pomimo, iż prcby modelu nie zostały całkowicie ukończone — wyniki pracy są nadzwyczaj dobre.

Inż. Rudawski poczynił już starania, aby nowy typ motocykla oddać do dyspozycji władz polskich.

PIERWSZA TOKARKA „3 TAG".

Państwowa Fabryka Maszyn Włókienniczych w Bielsku, wykonała pierwszą, wysoce precyzyjną, szybkobieżną tokarkę „3 TAG". Przed wojną budowane były tokarki tego typu przez „Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki" w Pruszkowie — a cena takiej tokarki wynosiła wówczas około 4.000 dolarów w złocie.

Praca nad wykonaniem jej trwała około roku. Biuro obrabiarkowe fabryki spożądziło nowe ry-

sunki, biuro fabrykacyjne — plany produkcyjne i kalkulację, stolarnia — modele, warsztaty produkcyjne — całę serię części.

Wysoko szybkobieżna tokarka „3 TAG“ — waży około 1,5 ton. Siła 4 H. P. Posiada olejenie automatyczne.

Precyzyjna ta tokarka, jest pierwszą nietylko w fabryce Josephy, ale wogóle na Śląsku.

PRODUKCJA W PRZEMYŚLE METALOWYM W MIESIĄCU LUTYM.

Przemysł Taboru i Sprzętu Kolejowego wykonał 752 wagonów towarowych (wraz z Zakładami Ostrowieckimi), 15 lokomotym (styczeń 13), 14 tendrów i 5 wagonów osobowych. Osiągnięcia te zasługują tembardziej na uwagę, ponieważ luty jest nietylko najkrótszym miesiącem w roku, ale nadto zwalczać musiał Przemysł Taboru Kolejowego poważne trudności: brak surowców, tlenu, a w związku z mrozem i zawiejami śnieżnymi wyłoniły się także trudności transportowe, a częściowo także brak dopływu gazu. Ogólna wartość produkcji w miesiącu lutym wynosi 21.600.000.— zł. (w styczniu 18.520.000.—).

Wartości te, jak i poniższe, podajemy według cen 1937 r.

Przemysł obrabiarkowy wyprodukował obrabiarki wartości 2.900.000.— zł. (w styczniu 2.738.400.—). W lutym wytworzono 216 nowych obrabiarek (w styczniu 189).

W Grupie Precyzyjno-Optycznej wykonano produkcję wartości 870.000.— zł. (w styczniu 701.600.—). Natomiast Grupa Narzędziowa pozostała nieco w tyle, w stosunku do produkcji ze stycznia—luty 770.000.— (styczeń 791.400.—).

Przemysł Maszyn Rolniczych, grupujący się w Zjednoczeniach w Bydgoszczy i Łodzi, wykonał maszyny rolnicze wartości 2.780.000 (w styczniu 2.365.200.—). Program produkcyjny nastawiony jest przede wszystkim na wykonanie narzędzi rolniczych prostszych, używanych indywidualnie i w mniejszych gospodarstwach rolnych.

Fabryki Odlewnicze, grupujące się w Zjednoczeniu Radomskim i Krakowskim, wykonały produkcję wartości 3.970.300.— (w styczniu 3.087.000.—).

Przemysł Motoryzacyjny wykonał 6.018 rowerów (w styczniu 6.500), a nadto wykonany został prototyp polskiego silnika motocyklowego, co pozwoli na seryjną produkcję motocykli, w ilości 1.000 sztuk miesięcznie, począwszy od września bież. roku.

Zwyżkowały ponadto: Przemysł Wyrobów z Blachy, Przemysł Mebli Stalowych, Okuć Budowlanych, Przemysł Kotlarski i Metali Kolorowych.

Nie wykonał natomiast planu Przemysł Budowy Maszyn Włókienniczych. Produkcja jego wyniosła w miesiącu styczniu 885.000.—, zaś w lutym 700.000.—. Wedle planu zaś powinien był ten Przemysł wykonać 794.700.— zł.

Ogólny plan za luty wykonany został przez Państwowy Przemysł Metalowy w 102%.

(J. K.)

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Ob. Zygmunt Włodarczyk Konin.

Dziękujemy za przesłane nam uwagi co do jakości niektórych wyrobów przemysłu metalowego oraz istniejących trudności z powodu braków pewnych towarów. Sprawy te skierowaliśmy na odpowiednie tory.

Z RUCHU WYDAWNICZEGO

PLANOWANIE ZBYTU.

Broszura popularna obejmująca 48 stron druku, w tem 7 schematów i 8 tabeli obrazujących zasady planowania. Dlatego też, chociaż omawia tylko jeden fragment planowania zbytu, masowych wyrobów przemysłu metalowego, daje możność również wszystkim gałęziom przemysłu do jej wykorzystania.

Cena wraz z przesyłką pocztową 60 zł.

Konto Bank Gospodarstwa Spółdzielczego Oddz. Bytom, Konto No. 90 z dopiskiem „Planowanie Zbytu“.

TABELA WAG.

Staraniem C. H. P. M. wyszła z druku pod powyższym tytułem broszura podająca wagę śrub, nitów, okuć budowlanych części kutych, drutu, gwoździ i czarnych narzędzi.

Wydane „Tabele“ będą dużym ułatwieniem praktycznym przy obliczaniu frachtów kolejowych, transportów inną drogą, oraz mieć będą zastosowanie dla tych artykułów kontyngentowych, które obliczane są w rozdzielnikach tonażowo, na fabrykach zaś i u odbiorców oblicza się je na sztuki.

Cena egzemplarza 64 stron druku — 120 zł.

Nabyć można: Biuro Sprzedaży Śrub i Nitów — Bytom, Pl. Stalina 11, wysyłka za pobraniem pocztowym oraz w Administracji Wydawnictw Popularnych, Bytom, Kolejowa 2a, po przekazaniu należności oraz porta, razem 130 zł. na konto w Banku Gospodarstwa Spółdzielczego Oddział w Bytomiu, konto Nr 90 z dopiskiem „Tabele Wag“.

Redakcja i Administracja: Bytom ul. Kolejowa 2 a tel. 46-89. Prenumerata kwartalna 30 zł. Cennik ogłoszeń: 1 str. 10,000.— zł., ½ str. 5,000.— zł. ¼ str. 2,500.— zł. ⅛ str. 1,200.— zł. 1/10 600.— zł.

Bank Gospodarstwa Spółdzielczego oddział Bytom konto Nr 90.

Wydawca: Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego. Komitet Redakcyjny.

Drukarnia Państwowa, Bytom, ul. Piekarska 9. Nr. tel. 43-18. Zam. 463, R. 30116.